

*Metodická příručka pro zpracování
strategických rozvojových dokumentů mikroregionů
– monitoring mikroregionů.*

Vladimíra Labounková
Ústav územního rozvoje,
Brno

Co jsou mikroregiony?

V rámci České republiky se rozlišují tato hierarchické řády heterogenních sociálně geografických regionů:

Makroregiony – je celé území státu,

Mezoregiony – v podstatě se kryjí s územím a se středisky krajů;

Mikroregiony – v nich jsou uzavřeny základní a nejvýznamnější regionálních procesy mezi městy a jejich zázemím. Jejich centrum je vybaveno základním občanským vybavením.

Jde o tradiční a v podstatě ustálený územní řád vztahů v osídlení ČR, navazující na působení někdejších venkovských tržních středisek, farních úřadů apod.;

Subregiony – mají „výpomocný“ ráz .

Co jsou mikroregiony?

Účelové regiony. Tyto regiony vědomě vytváří společenství obyvatel více (nejméně však dvou) obcí, aniž by přitom šlo o územně-správní region.

- *Vznik účelového regionu slouží k řešení určitých společných úkolů.*
- *Zpravidla se jedná o sdružení obcí s určitým deklarovaným účelem.*

Jeden z typů účelových regionů vznikající ve snaze o spolupráci obcí je ustáleně pracovníě označován jako mikroregion.

Nezaměňovat s deskriptivním heterogenním sociálně geografickým mikroregionem – viz výše.

Zdola vznikající mikroregiony ve smyslu spolupráce obcí:

- mohou mít homogenní i spádový charakter
- mají v poslední době nejčastěji formu dobrovolných svazků obcí (DSO).

Vedle této nejčastější formy mohou ve své rozmanitosti však mít i jinou právní formu například:

Zájmové sdružení právnických osob.

Smlouva o spolupráci - Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

Jako mikroregion je zde chápán především Svazek obcí - právnická osoba

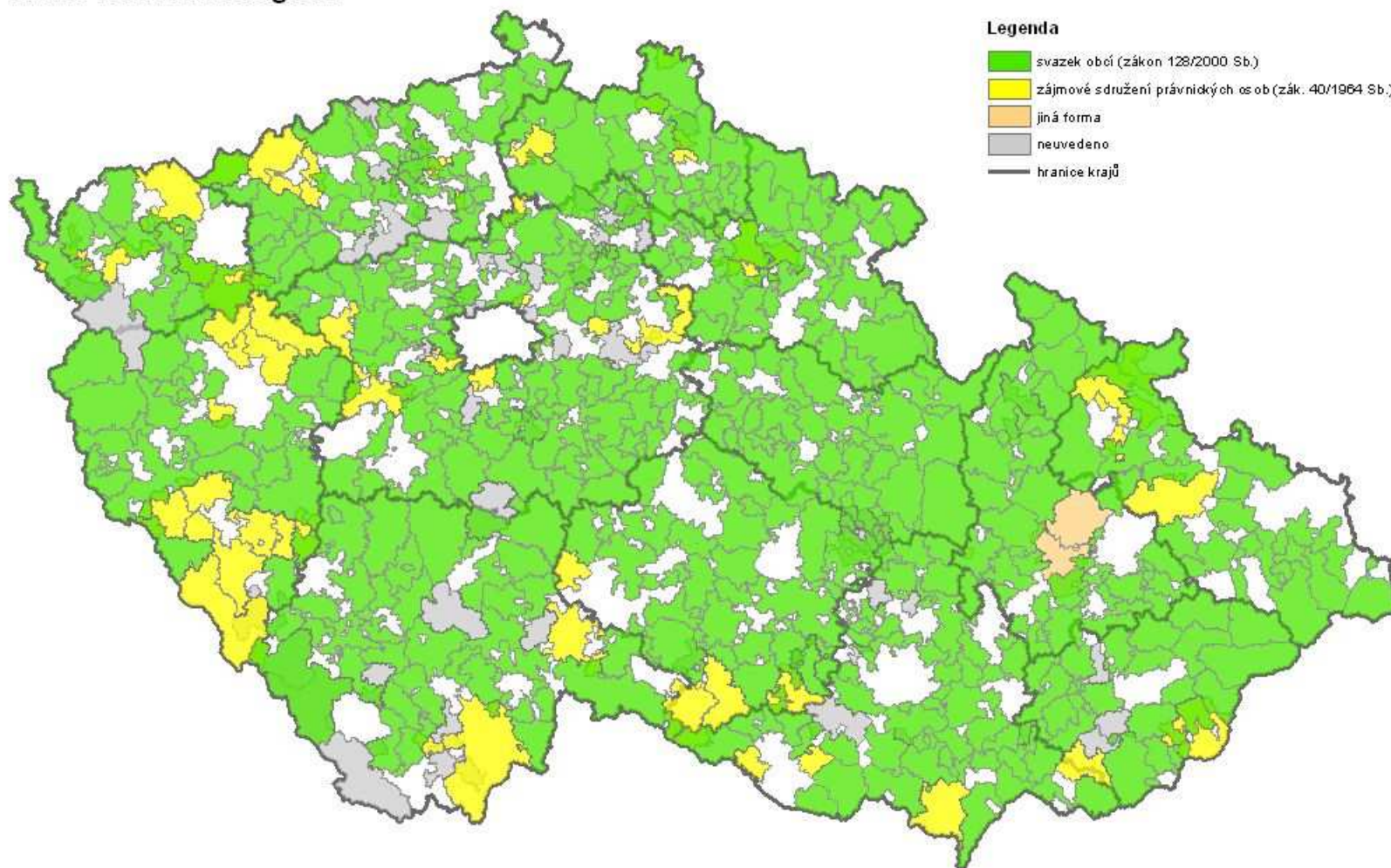
ustavená v souladu s §§ 49 až 53 č. zákona 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Vvzniká pro územně ucelenou oblast vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi nebo pojíciími prvky. V obecné formě se jedná o spádové území, které využívá principu soudržnosti, kde více obcí propojuje a provazuje své zájmy a záměry jednotlivých akcí a aktivit s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích nebo části obcí takto vymezeného území.

Za mikroregiony jsou rovněž považovány zájmová sdružení právnických osob se soukromoprávními subjekty dle (§ 20 f až §20 j) občanského zákoníku.

Právní forma mikroregionu – rok 2008

Právní forma mikroregionu

Mapový podklad: Český úřad zeměměřičký a katastrální
Tematický obsah: Ústav územního rozvoje

Zapojení obcí do mikroregionů v letech 2003-2008

Rok	Počet obcí celkem	Obce v mikroregionech		Obce mimo mikroregiony		Počet mikroregionů
		absol.	%	absol.	%	absol.
2003	6249	4625	74,01	1624	25,99	491
2004	6249	4685	74,97	1564	25,03	505
2005	6248	5280	84,51	968	15,49	533
2007	6249	5385	86,17	864	13,83	551
2008	6249	5473 *	87,58	776	12,42	570

* k 31.8.2008

** v roce 2006 došlo ke změně metodiky zjišťování, data k tomuto roku jsou pouze odhadem, proto nejsou součástí tabulky

Mikroregiony v krajích ČR podle počtu obyvatel

KODKR	NAZKR	PRUMER Výměra	PRUMER_POCET_OBYVATEL
14	Zlínský	17934,3	27487
13	Moravskoslezský	17578,8	26651
12	Olomoucký	15027,6	17240
9	Pardubický	17573,7	15799
5	Karlovarský	19350,5	15197
3	Jihočeský	25380,0	13579
6	Ústecký	11825,3	13112
8	Královéhradecký	15018,2	12633
7	Liberecký	15785,2	12209
11	Jihomoravský	10951,5	11359
10	Vysočina	15050,2	11105
4	Plzeňský	19059,7	10948
2	Středočeský	9124,9	8275
	ČR		15045

Mikroregiony v krajích ČR podle výměry

KODKR	NAZKR	PRUMER_VYMERA	PRUMER_POCET_OBYVATEL
3	Jihočeský	25380,0	13579
5	Karlovarský	19350,5	15197
4	Plzeňský	19059,7	10948
14	Zlínský	17934,3	27487
13	Moravskoslezský	17578,8	26651
9	Pardubický	17573,7	15799
7	Liberecký	15785,2	12209
10	Vysočina	15050,2	11105
12	Olomoucký	15027,6	17240
8	Královéhradecký	15018,2	12633
6	Ústecký	11825,3	13112
11	Jihomoravský	10951,5	11359
2	Středočeský	9124,9	8275
	ČR	16127,7	15045

Legislativní a metodické zakotvení strategických rozvojových dokumentů.

Územní plánování

Na rozdíl od územního plánování není strategické plánování v české legislativě. Zpracování strategických dokumentů nemá jednoznačnou podporu v zákonech nebo jiných právních předpisech.

Politika územního rozvoje (PUR) – Zásady územního rozvoje (ZUR) – Územní plán

Politika územního rozvoje je územně plánovací nástroj na úrovni státu, **závazný pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje**, územních plánů, regulačních plánů. a pro rozhodování v území

Zásady územního rozvoje (ZÚR) jsou ÚPD pořizovanou na úrovni kraje. Jejich pořízení je povinné. **Zásady územního rozvoje jsou závazné pro pořizování a vydávání územních plánů, regulačních plánů a pro územní řízení.**

Legislativní a metodické zakotvení strategických rozvojových dokumentů.

Strategické plánování :

Strategie regionálního rozvoje ČR – strategie rozvoje kraje- program rozvoje obce

Strategické dokumenty na úrovni ČR jsou rámcově legislativně upraveny v zákoně č. 348/2000Sb. na podporu regionálního rozvoje, který je v §2 definuje takto:

Zákon definuje **Strategii regionálního rozvoje ČR** jako střednědobý dokument, který formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje , navazující na zákon o krajích, definuje programový dokument **Program rozvoje územního obvodu kraje.**

SRD obcí jsou v podobě již od roku 1990 uvedeny v zákoně o obcích, kde je ustanovena jedna ze základních kompetencí zastupitelstva - schvalovat **program rozvoje obce.**

Zákon se však nezmiňuje o strategických dokumentech na jiných územních úrovních, tedy např. na úrovni mikroregionů.

Související právní předpisy:

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů ze dne 12. dubna 2000.

Zákoně č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů ze dne 29. června 2000.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ze dne 12 dubna 2000.

Strategický rozvojový dokument mikroregionu (dále SRD mikroregionu)

je koncepčním dokumentem, který napomáhá systematicky řídit a organizovat změny v území. Je dokumentem, který vychází ze znalosti daného území a jeho potenciálu.

Dokument charakterizuje slabé a silné stránky dané oblasti, vymezuje základní priority rozvoje, které budou podporovány, cíle rozvoje, jednotlivá opatření, vedoucí k jejich naplnění a doporučení.

SRD mikroregionů je možné chápat jako soubor postupných konkrétních kroků, které respektují limity využití přírodního prostředí a které povedou ke zlepšení sociálně ekonomického prostředí v celém řešeném území.

Pro vypracování SRD na úrovni mikroregionu je nezbytná systémová týmová práce odborníků a konzultantů z různých oborů s cílem využití jejich znalostí a zkušeností. Je přitom vhodné vytvořit několik pracovních skupin, a to podle jednotlivých problémových řešených oblastí v mikroregionu.

Strategický rozvojový dokument mikroregionů - SRD

Základním prostředkem rozvoje mikroregionů je strategické plánování.

- *SRD je koncepčním dokumentem, který popisuje klíčové jevy v mikroregionu,*
- *SRD mikroregionů vychází z principů programování*
- *SRD musí splňovat evropské parametry rozvojových dokumentů..*
- *SRD musí rovněž navazovat na rozvojové dokumenty vyšších územních celků (kraj, stát,).*
- *SRD hodnotí je a navrhuje k nim dlouhodobé cíle a opatření,*

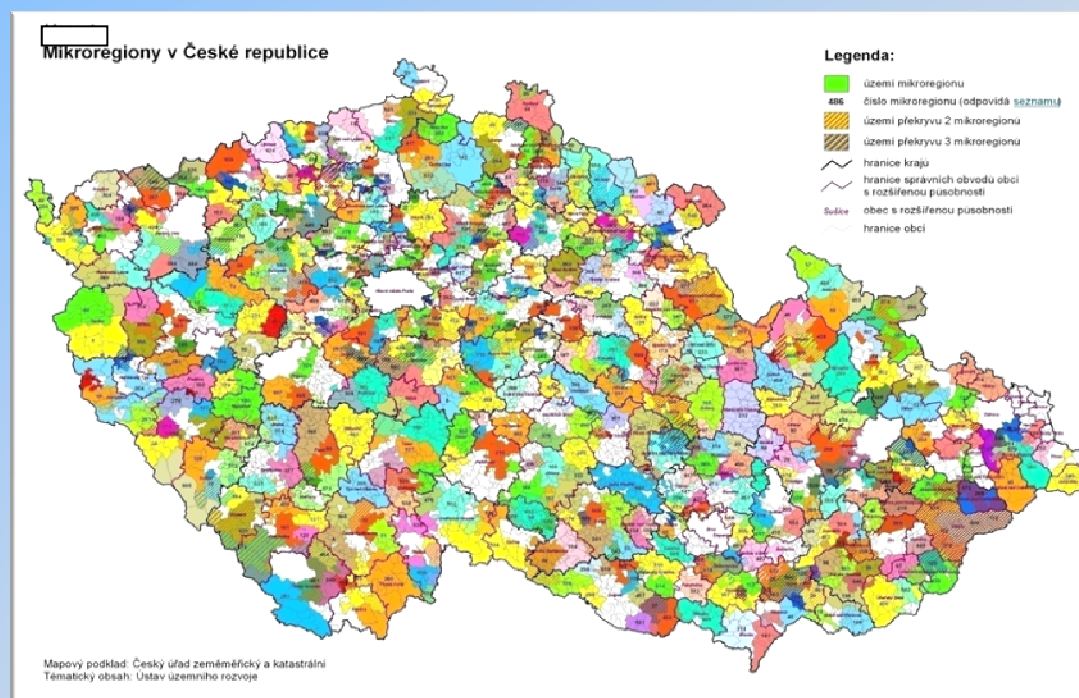
U hodnocení mikroregionů a MAS formální indikátory typu - má strategii nestačí.

- *Z hodnocení vybraných SRD mikroregionů byly identifikovány základní a nejčastější chyby*
- *Neexistuje jednotná metodika pro zpracování SRD mikroregionů*
- *Potřeba zpracování metodiky SRD mikroregionů*

Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů

Brno, duben 2009

Obsah:

A. Pořízení dokumentu:

I. Zadání dokumentu

- I.1. Rozhodnutí o pořízení
- I.2. Zpracování záměru
- I.3. Zadání zakázky a výběr zhotovitele
- I.4. Uzavření smlouvy o dílo

II. Zpracování a projednání dokumentu

- II. 1. Účastníci zpracování dokumentu
- II.2. Zpracování analytické části
- II.3. Projednání analytické části
- II.4. Zpracování návrhové části
- II.5. Projednání návrhové části

III. Schvalování dokumentu

B. Obsah dokumentu

I. Úvod

II. Analytická část

- II.1. Situační analýza mikroregionu (profil mikroregionu)
- II.2. SWOT analýza
- II.3. Stanovení hlavních odvětvových a územních disparit

III. Návrhová část (sestává s části strategické a implementační).

- III.1. Stanovení strategické vize rozvoje mikroregionu
- III.2. Formulování strategického cíle, specifických cílů rozvoje a opatření v časovém horizontu
- III.3. Rozvojové aktivity – projekty

IV. Akční plán

V. Zpracování finančního rámce strategie

C. Implementace a monitoring dokumentu

- Zpracování návrhu systému implementace
- Příprava projektových fiší
- Vyhodnocení naplňování (monitoring implementace) dokumentu
- Aktualizace, změny a doplňky dokumentu
- Nezávislé posouzení dokumentu

D. Moderní metody strategického plánování mikroregionů

Přílohy

A. Pořízení dokumentu

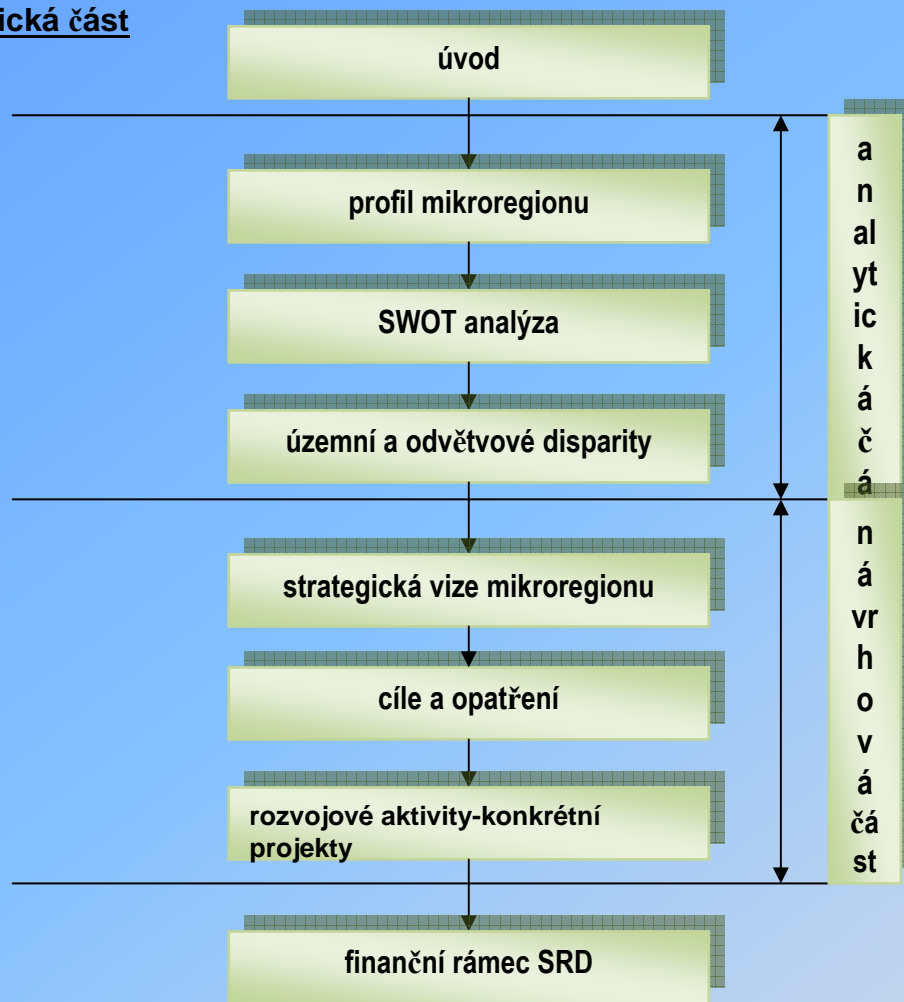

A.1. Organizační struktura pro zpracování dokumentu

B. Obsah SRD mikroregionu

II. Analytická část

Monitoring mikroregionů ČR – registr GIS

V roce 2006 byl založen informační systém / registr GIS mikroregionů ČR včetně grafiky a byl zveřejněn na www stránkách ÚÚR.

Za mikroregiony jsou zde považovány především svazky obcí (dle § 49 zákona č.128/2000 Sb. o obcích).

Veřejně přístupná databáze je zdrojem informací o mikroregionech ČR pro široký okruh uživatelů.

Webová aplikace Monitoring mikroregionů vč. mapové prezentace je k dispozici na adrese:

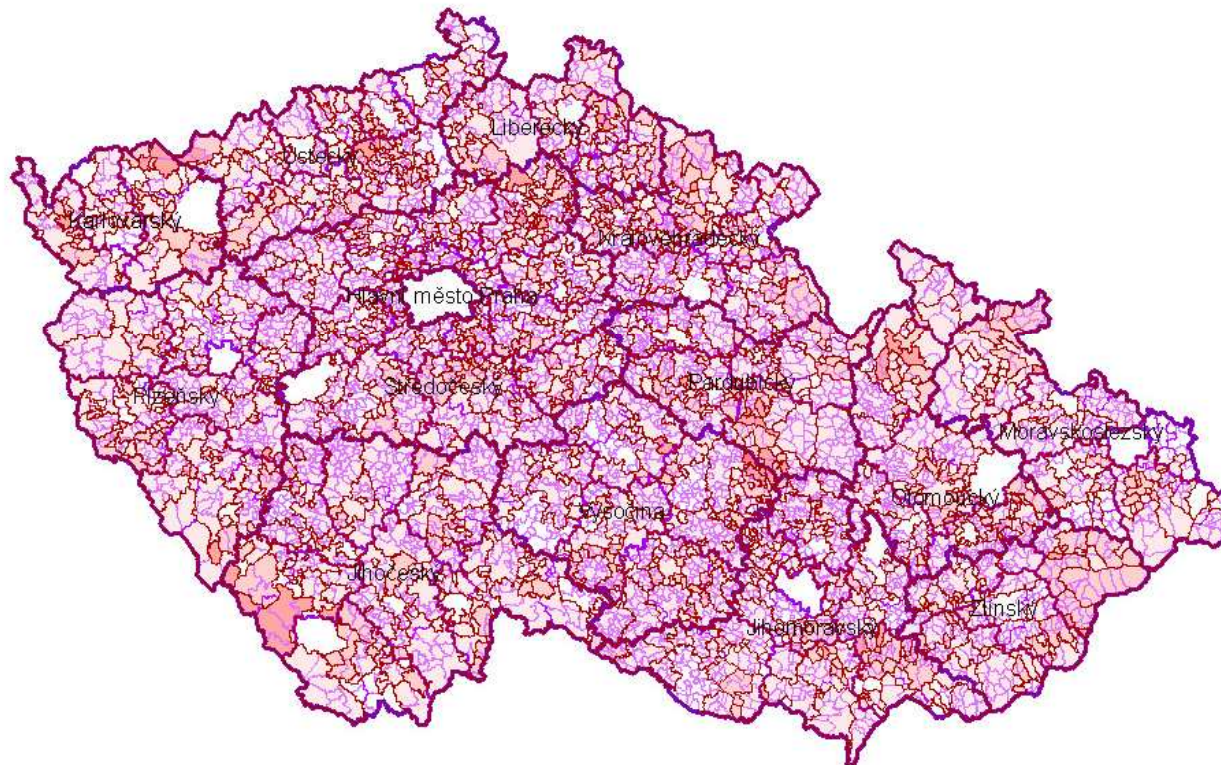
[http://www.uur.cz/default.asp?ID=2472.](http://www.uur.cz/default.asp?ID=2472)

Mapy:

[Mikroregiony](#)

Místa:

100km

Mapové vrstvy:

Obnovit mapu

Legenda

+ Hranice

+ Mapové podklady

+ Přehled mikroregionů

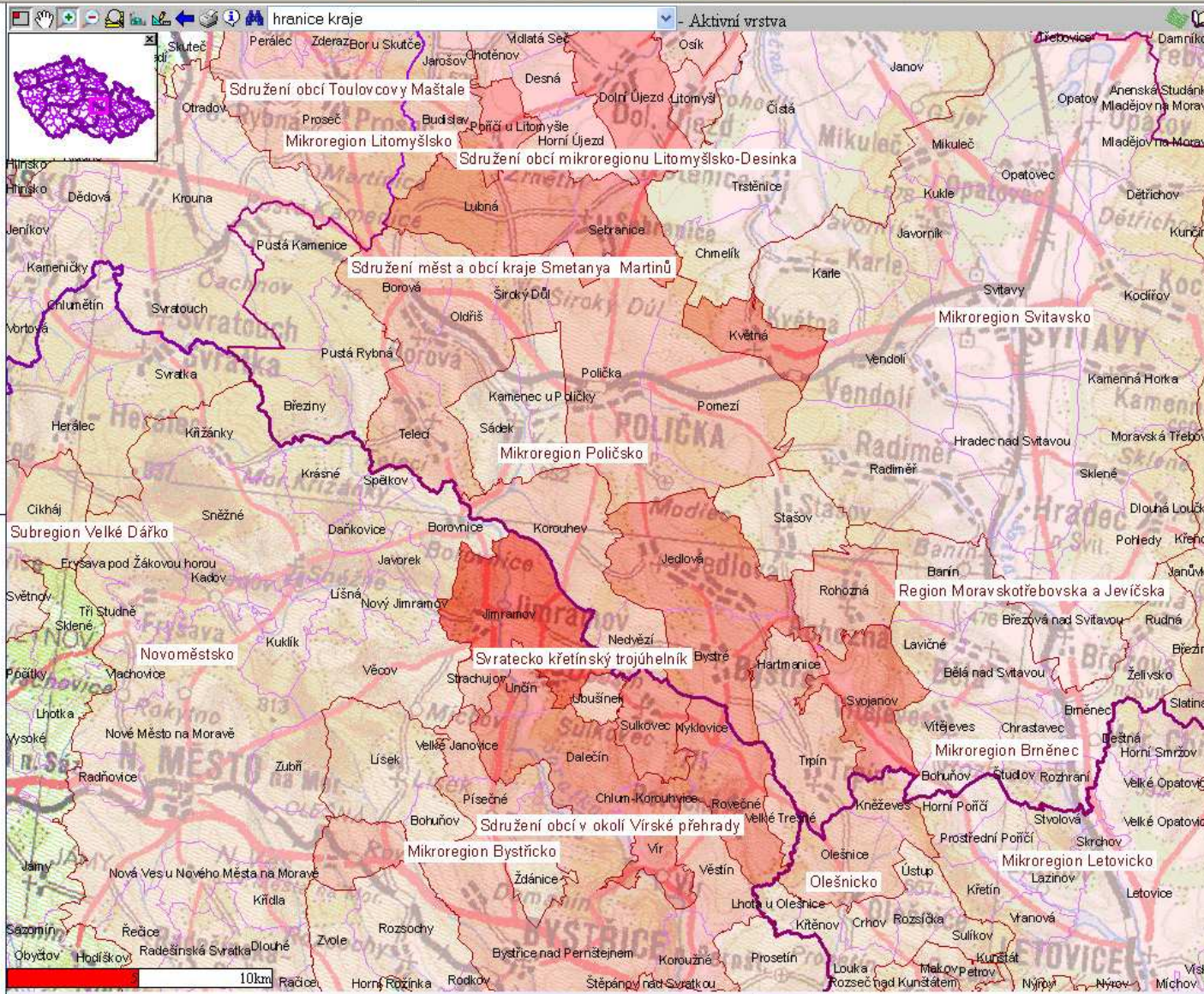
+ Seznamy mikroregionů

Obnovit mapu

Legenda

Mapy:

[Mikroregiony](#)

Místa:

Mapové vrstvy:

Obnovit mapu Legenda

- Hranice
- Mapové podklady
- RETM-500
- Přehled mikroregionů
- Seznamy mikroregionů

Obnovit mapu Legenda

V roce 2006 byla zveřejněna databáze
mikroregionů

<http://www.uur.cz/default.asp?ID=2472>

The screenshot shows the iMR website interface. At the top, there are logos for the European Union, iMR, and UUR. A 'Přihlášení' (Login) link is visible in the top right. The main content area is divided into three columns: 'Seznam krajů' (List of regions), 'Pasport kraje' (Region passport), and 'Seznam úloh' (List of tasks). The 'Seznam krajů' column contains a list of regions, with 'Hlavní město Praha' selected. Below this list are two buttons: 'Zobraz okresy' and 'Zobraz ORP'. The 'Pasport kraje' column displays details for 'Hlavní město Praha', including 'Název', 'Kód' (11), and 'NUTS3' (CZ011). The 'Seznam úloh' column has a 'Hledání' (Search) button. Below these columns is a large empty text box labeled 'Název mikroregionu'. At the bottom, there are 'Pasport' and 'WWW' buttons. The footer contains 'FAQ', '(c) Ústav územního rozvoje, 2006', and 'Napište nám'.

Seznam krajů	Pasport kraje	Seznam úloh
Hlavní město Praha	Název: Hlavní město Praha	Hledání
Jihočeský	Kód: 11	
Jihomoravský	NUTS3: CZ011	
Karlovarský		
Královéhradecký		
Liberecký		
Moravskoslezský		
Olomoucký		
Pardubický		
Plzeňský		
Středočeský		
Ústecký		
Vysočina		
Zlínský		

Zobraz okresy Zobraz ORP

Název mikroregionu

Pasport WWW

FAQ (c) Ústav územního rozvoje, 2006 Napište nám

Seznam krajů	Pasport kraje	Seznam úloh
Hlavní město Praha Jihočeský Jihomoravský Karlovarský Královéhradecký Liberecký Moravskoslezský Olomoucký Pardubický Plzeňský Středočeský Ústecký Vysočina Zlínský	Název: Jihomoravský Kód: 62 NUTS3: CZ062	Hledání
Zobraz okresy Zobraz ORP		

Název mikroregionu
Časnýř Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Strážnicko Dobrovolný svazek obcí Deblín Dobrovolný svazek obcí Dobrá Voda Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Hornácko
Pasport WWW

Pasport

Rodné číslo záznamu	
Oficiální název mikroregionu	
Zkrácený název mikroregionu	
Rok vzniku mikroregionu	
Datum vzniku mikroregionu	
Datum transformace mikroregionu	
Zastupující obec	
Adresa sídla MR	
Adresa sídla MR - nový formát	
E-mail	
WWW	
Kontaktní osoba	
Telefon	
Právní forma	
Předmět činnosti	
Jiný předmět	
Strategický rozvojový dokument -SRD	
Název SRD	
Dokončení SRD	
Návrhové období SRD	
Zpracovatel SRD	
Mezinárodní partner	
Forma mezinárodních kontaktů	
Zahraníční partner sousedí s mikroregionem	
Jméno zahraničního partnera	
Seznam obcí	
Dotčené ORP	
Dotčené okresy	
Dotčené kraje	

Za vyplněné informace odpovídají příslušné Mikroregiony.

Data mají pouze informativní charakter. Pokud se domníváte, že výpis obsahuje chyby, obraťte se, prosím, na Kontaktní osobu mikroregionu pověřeného editací dat.

Děkuji za pozornost

RNDr. Vladimíra LABOUNKOVÁ

*Ústav územního rozvoje, Jakubské nám. 3
601 00 Brno*

labounkova@uur.cz